

Vergaderjaar 2021–2022

36 025

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2022 (Vierde incidentele suppletoire begroting)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;

Normaliter wordt nieuw beleid in uitvoering genomen nadat de Staten-Generaal de begrotingswet heeft geautoriseerd. Aangezien uitvoering van de spoedeisende maatregelen die in deze vierde incidentele suppletoire begroting zijn opgenomen in het belang van het Rijk zijn, en niet kan wachten tot formele autorisatie van beide Kamers der Staten-Generaal, zal het kabinet de uitvoering van deze nieuwe maatregelen starten. Hiermee wordt gehandeld conform artikel 2.27, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016. Het betreft de volgende maatregelen: onderzoek inzake nieuw beleid, aanschaf antigeen zelftesten voor onderwijs en de aanschaf van zuurstofconcentratoren.

Voor de overige maatregelen geldt dat het hier bijstellingen van eerder vastgesteld beleid betreft. Hier is artikel 2.27, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 van toepassing.

Voor de indiening van deze incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de brief Stand van zaken Covid-19 van 14 december 2021 met kenmerk Kamerstukken II 2021/22, 25295, nr. 1638, de Stand van zakenbrief Covid-19 van 14 januari 2022 met kenmerk 3306279-1022966-PDC19, Maatregelenbrief Covid-19 van 25 januari 2022 met kenmerk 3312433-1023735-PDC19 en de brief Aanschaf zuurstofconcentratoren van 23 december 2021 met kenmerk 3301294-1022350-GMT.

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers

B Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

1. Leeswijzer

Uitgangspunt bij de tabel budgettaire gevolgen van beleid is dat per artikel de beleidsmatige- en technische mutaties toegelicht worden vanaf € 2,5 miljoen of wanneer deze politiek relevant zijn.

Naast de corona gerelateerde uitgaven wordt in deze incidentele suppletoire begroting ook de verplichtingen en uitgaven voor maatschappelijke diensttijd van de begroting van het Ministerie van VWS afgeboekt zodat deze middelen, conform Coalitieakkoord, kunnen worden toegevoegd aan de begroting van het Ministerie van OCW. Met deze overheveling van middelen wordt het Ministerie van OCW in staat gesteld om beleidsmatig invulling te geven aan de maatschappelijke diensttijd.

2. Beleid

2.1 Overzicht belangrijke uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 1 Belangrijkste corona gerelateerde mutaties 4e incidentele suppletoire begroting 2022 (bedragen x € 1 mln.)

Maatregel	Bedrag 2022	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025	Bedrag 2026
A. Begrotingsgefinancierd					
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	2,2				
2) GGD'en en veiligheidsregio's					
3) IC-capaciteit					
4) Ondersteuning sportsector					
5) Ondersteuning zorgpersoneel					
6) Onderzoek inzake COVID-19	4,7				
7) Testcapaciteit	525,3				
8) Vaccin ontwikkeling, implementatie en medicatie	461,0				
9) Zorgbonus					
10) Omscholen personeel voor arbeidsmarkt zorg					
11) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland					
12) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	43,3				
13) Garanties	125,4				
Totaal A	1.161,9	0,0	0,0	0,0	0,0
B. Premiegefinancierd					
14) Meerkosten COVID-19 Wlz (plafond Zorg)	0,0				
15) Overige maatregelen (plafond Zorg)					
Totaal B	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal A+B=C	1.161,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Tabel 2 Totaal COVID-19 gerelateerde uitgaven- en ontvangsten (bedragen x € 1 mln.)

Maatregel	Bedrag 2022 ¹	Bedrag 2023	Bedrag 2024	Bedrag 2025
A. Begrotingsgefinancierd				
1) Aanschaf en distributie medische beschermingsmiddelen	56	28		
2) GGD'en en veiligheidsregio's	1.093			
3) IC-capaciteit	162			
4) Ondersteuning sportsector	158			
5) Ondersteuning zorgpersoneel				
6) Onderzoek inzake COVID-19	128	32	6	2
7) Testcapaciteit	2.127			
8) Vaccin ontwikkeling, implementatie en medicatie	1.538	378		
9) Zorgbonus	19	1		
10) Omscholen personeel voor arbeidsmarkt zorg	53			
11) Zorgkosten en bijstand Caribisch Nederland	34			
12) Overige maatregelen (plafond Rijksbegroting)	146	6	4	0
13) Garanties	125			
Totaal A	5.639	444	10	2
B. Premiegefinancierd				
14) Meerkosten COVID-19 Wlz (plafond Zorg)				
15) Overige maatregelen (plafond Zorg)	44			
Totaal B	44	0	0	0
Totaal A+B=C	5.683	444	10	2

¹ Stand op basis van ISB12 Kamerstukken 2020/21, 35 944, nr. 1 aangevuld met NvW 1 Kamerstukken 2021/22, 35 925 XVI, nr. 10 en NvW 2 Kamerstukken 2021/22, 39 925 XVI, nr. 106, ISB1 Kamerstukken II 2021/22, 35 989, nr. 1, ISB2 Kamerstukken II 2021/22, 35 994, nr. 1, ISB3 Kamerstukken II 2021/22, 36 010, nr. 1.

Bovenstaand overzicht geeft het totaal van alle COVID-19 gerelateerde uitgaven en ontvangsten op de VWS-begroting weer, zoals verwerkt in de relevante begrotingsstukken. Het betreft de corona gerelateerde mutaties zoals opgenomen in de eerste, tweede, derde en vierde incidentele suppletoire begroting 2022. Er is voor gekozen om een uitsplitsing te maken in begrotings-gefinancierde uitgaven en premiegefinancierde uitgaven en een totaaltelling.

Overheveling budget Maatschappelijke Diensttijd

Tabel 3 was-woordt tabel ivm met herverdeling

Was		Wordt		Toelichting wijziging
Artikel begroting 2022	Detail	Artikel begroting 2022	Detail	
	Uitgaven		Uitgaven	
Artikel 4	Subsidies (regelingen) Maatschappelijke diensttijd	Artikel 4	Subsidies (regelingen)	Regel vervalt als gevolg van overheveling naar OCW

Als uitvloeisel van het Coalitieakkoord worden de middelen voor Maatschappelijke diensttijd overgeheveld naar de begroting van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Voor de toelichting wordt verwezen naar beleidsartikel 4.

3. Beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amende- menten en ISB's	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	1.310.767	2.388.203	3.698.970	0	0	0	0	0
Uitgaven	5.243.212	1.124.016	6.367.228	0	0	0	0	0
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>								
1. Gezondheidsbeleid	488.694	4.400	493.094	0	0	0	0	0
Subsidies	25.078	0	25.078	0	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	24.812	0	24.812	0	0	0	0	0
Overige	266	0	266	0	0	0	0	0
Opdrachten	3.741	0	3.741	0	0	0	0	0
(Lokaal) gezondheidsbeleid	3.741	0	3.741	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	126.749	0	126.749	0	0	0	0	0
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	104.953	0	104.953	0	0	0	0	0
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	21.039	0	21.039	0	0	0	0	0
Overige	757	0	757	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	321.959	4.400	326.359	0	0	0	0	0
ZonMw: programmering	321.959	4.400	326.359	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	11.167	0	11.167	0	0	0	0	0
Aanpak Gezondheidsachterstanden	11.031	0	11.031	0	0	0	0	0
Overige	136	0	136	0	0	0	0	0
2. Ziektepreventie	4.595.216	1.119.616	5.714.832	0	0	0	0	0
Subsidies	407.356	0	407.356	0	0	0	0	0
Ziektepreventie	188.704	0	188.704	0	0	0	0	0
Bevolkingsonderzoeken	163.330	0	163.330	0	0	0	0	0
Vaccinaties	55.322	0	55.322	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	3.085.004	924.616	4.009.620	0	0	0	0	0
Ziektepreventie	3.085.004	924.616	4.009.620	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan agentschappen	444.007	70.000	514.007	0	0	0	0	0
RIVM: Opdrachtverlening aan kenniscentra	263.221	70.000	333.221	0	0	0	0	0
RIVM: Bevolkingsonderzoeken	45.411	0	45.411	0	0	0	0	0
RIVM: Vaccinaties	135.362	0	135.362	0	0	0	0	0
Overige	13	0	13	0	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	658.849	0	658.849	0	0	0	0	0
Overige	658.849	0	658.849	0	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanties	0	125.000	125.000	0	0	0	0	0
Overige	0	125.000	125.000	0	0	0	0	0
3. Gezondheidsbevordering	127.043	0	127.043	0	0	0	0	0
Subsidies	105.455	0	105.455	0	0	0	0	0
Preventie van schadelijk middelengebruik	17.808	0	17.808	0	0	0	0	0
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	18.969	0	18.969	0	0	0	0	0
Letselpreventie	4.532	0	4.532	0	0	0	0	0
Bevordering van seksuele gezondheid	62.953	0	62.953	0	0	0	0	0
Overige	1.193	0	1.193	0	0	0	0	0
Opdrachten	4.347	0	4.347	0	0	0	0	0
Gezondheidsbevordering	4.347	0	4.347	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	1.330	0	1.330	0	0	0	0	0
Overige	1.330	0	1.330	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	147	0	147	0	0	0	0	0
ZonMw: programmering	147	0	147	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	15.764	0	15.764	0	0	0	0	0

	Vastgestelde begroting incl. NvW, amendementen en ISB's	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	15.764	0	15.764	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Ethiek	32.259	0	32.259	0	0	0	0	0
Subsidies	28.563	0	28.563	0	0	0	0	0
Abortusklinieken	18.133	0	18.133	0	0	0	0	0
Medische Ethiek	10.430	0	10.430	0	0	0	0	0
Opdrachten	456	0	456	0	0	0	0	0
Medische Ethiek	456	0	456	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	3.240	0	3.240	0	0	0	0	0
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	3.240	0	3.240	0	0	0	0	0
Ontvangsten	40.403	0	40.403	0	0	0	0	0
Overige	33.203	0	33.203	0	0	0	0	0

Uitgaven

1. Gezondheidsbeleid

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

Onderzoek inzake Covid-19

Dit betreft diverse nog uit te zetten onderzoeken o.a. naar effectiviteit en veiligheid van vaccinatie bij immuungecompromitteerde kinderen, extra (primaire) vaccinatie voor mensen met een afweerstoornis, onderzoek naar vaccinatiedrag en kenmerken van vaccinatieweigeraars (€ 4,6 miljoen). Van dit bedrag is € 4,4 miljoen voor ZonMw en € 0,2 voor overig onderzoek dat is geboekt onder artikelonderdeel ziektepreventie.

2. Ziektepreventie

Opdrachten

Ziektepreventie

Entvergoedingen

De ophoging van het budget voor de entvergoedingen voor het zetten van covid-19 vaccinaties bedraagt € 9 miljoen. Dit betreft de verwerking van de vergoeding voor kosten die huisartsen in 2021 hebben gemaakt voor hun rol in de vaccinatiecampagne. Deze betalingen waren beoogd in 2021 maar komen nu pas tot betaling.

Verlenging SON

In verband met de verlenging van de overeenkomst met de Stichting Open Nederland (SON) tot 1 november 2022, zodat ook het Testen voor Toegang mogelijk blijft, is een extra budget nodig van € 35 miljoen voor de coördinerende stichtingskosten. Dit betreft nog niet de middelen voor de testafname die voortkomt uit Testen voor Toegang. Tevens zijn hierin de transitiekosten opgenomen die gemaakt worden door SON en de Dienst Testen voor de beoogde overdracht per 1 september.

Met de voortzetting van de werkzaamheden van de Stichting van 1 maart tot 1 november 2022 wordt ook de garantstelling bestuurlijke aansprakelijkheid voor SON verlengd tot 1 november 2022. Het toetsingskader voor de verlenging van de garantie bestuurlijke aansprakelijkheid is als bijlage bij deze incidentele suppletoire begroting gevoegd.

Brede inzet coronatoegangsbewijzen

Ter ondersteuning van de Corona check app is voor 2022 extra budget benodigd. Dit hangt samen met langere openingstijden van de helpdesk en het zorgdragen voor geprinte coronatoegangsbewijzen (ctb's) door het CIBG. Doordat de geldigheidsduur naar verwachting teruggaat naar 90 dagen moet er meer worden geprint. Hiervoor wordt een bedrag van € 0,4 miljoen opgenomen.

Quarantainemaatregelen

Met de verlenging van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 voor drie maanden worden de maatregelen die hiermee samenhangen eveneens verlengd. Het betreft hier uitgaven die samenhangen met de quarantaineplicht. Hiervoor is in totaal € 6 miljoen benodigd.

Overlopende posten van Programmadirectie Covid-19

Voor de betaling van facturen (o.a. voor vaccins, testen en overig coronabeleid) van programmadirectie Covid-19 die betrekking hebben op 2021, maar die in 2022 tot betaling komen, wordt een bedrag opgenomen van € 414,7 miljoen. De verplichtingen zijn reeds in 2021 aangegaan, maar vanwege het kas- verplichtingenstelsel moeten de kasuitgaven in 2022 worden toegevoegd aan de VWS-begroting. De uitgaven waren initieel voorzien voor 2021, waardoor in 2021 sprake was van onderuitputting op deze posten.

Testbeleid

Voor de uitvoering van het testbeleid in de eerste maanden van 2022 moeten er (aanvullende) contracten worden gesloten voor zowel testen als analysecapaciteit voor diverse testmethoden. Zo worden er met laboratoria voor PCR/NAAT analyse (€ 125 miljoen) overeenkomsten gesloten maar ook worden contracten voor innovatieve testmethoden zoals STRIP en LAMP (€ 34,2 miljoen) afgesloten. Daarnaast is budget voorzien om de komende maanden zelftesten aan te kopen voor het onderwijs (€ 300 miljoen).

Verplichtingenruimte Programmadirectie Covid-19 en Dienst Testen

In 2021 zijn bij diverse incidentele suppletoire begrotingen verplichtingen opgenomen in 2021, waarvan de uitgaven pas in 2022 zouden plaatsvinden. Inmiddels is gebleken dat de verplichtingen veelal pas in 2022 zijn of worden aangegaan. Dit in tegenstelling tot de eerdere verwachting. Dit betekent dat de opgenomen verplichtingenruimte voor 2022 nu onvoldoende is. Om die reden wordt de verplichtingenruimte voor deze directies opgehoogd zodat deze aansluit bij de kasuitgaven die eerder zijn geraamd en opgenomen in de incidentele suppletoire begrotingen. Het betreft voor PDC19 een ophoging van € 1,3 miljard en voor Dienst Testen € 362 miljoen.

Bijdragen aan agentschappen

Innovatieve behandelingen

Om innovatieve behandelingen met coronapillen en antilichamen te kunnen aanschaffen is er een extra budget van € 70 miljoen nodig in 2022. Het RIVM draagt zorg voor de bestellingen en de verdeling van deze middelen.

Garanties Testbeleid

Vanwege de continuïteit van het testbeleid zijn in 2021 garanties afgesproken met laboratoria voor de analysecapaciteit, en met leveranciers van testmaterialen. Deze post betreft uitbetalingen voor garanties uit 2021 (€ 91 miljoen) en voorwaardelijke verplichtingen voor uitstaande garanties voor de testcapaciteit en verbruiksartikelen in januari-februari 2022 (€ 33 miljoen).

3.2 Artikel 2 Curatieve Zorg**Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)**

	Vastgestelde begroting incl. 1e en 2e NvW	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	3.392.112	2.574	3.394.686	0	0	0	0	0
Uitgaven	3.456.031	2.574	3.458.605	0	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht (percentage)	99,7%							
1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	396.278	2.574	398.852	0	0	0	0	0
Subsidies	239.258	0	239.258	0	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	72.264	0	72.264	0	0	0	0	0
Curatieve ggz	34.966	0	34.966	0	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	13.872	0	13.872	0	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	23.592	0	23.592	0	0	0	0	0
Medische producten	94.564	0	94.564	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	97.039	2.224	99.263	0	0	0	0	0
Medisch specialistische zorg	704	0	704	0	0	0	0	0
Curatieve ggz	3.956	0	3.956	0	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	57.589	0	57.589	0	0	0	0	0
Lichaamsmateriaal	2.326	0	2.326	0	0	0	0	0
Medische producten	32.464	2.224	34.688	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	59.773	0	59.773	0	0	0	0	0
aCBG	2.612	0	2.612	0	0	0	0	0
aCBG	657	0	657	0	0	0	0	0
CIBG	54.317	0	54.317	0	0	0	0	0
Overige	2.187	0	2.187	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	208	0	208	0	0	0	0	0
Overige	208	0	208	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Garanties	0	350	350	0	0	0	0	0
Overige	0	350	350	0	0	0	0	0
3. Ondersteuning van het zorgstelsel	3.059.753	0	3.059.753	0	0	0	0	0
Subsidies	133.225	0	133.225	0	0	0	0	0
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.360	0	1.360	0	0	0	0	0
Regeling medisch noodzakelijke zorg onverzekerden	41.958	0	41.958	0	0	0	0	0
Regeling veelbelovende zorg	23.185	0	23.185	0	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	45.250	0	45.250	0	0	0	0	0
Curatieve ggz	7.336	0	7.336	0	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	14.125	0	14.125	0	0	0	0	0
Overige	11	0	11	0	0	0	0	0
Bekostiging	2.871.069	0	2.871.069	0	0	0	0	0
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.831.900	0	2.831.900	0	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	39.169	0	39.169	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0

	Vastgestelde begroting incl. 1e en 2e NvW	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Inkomensoverdrachten	23.669	0	23.669	0	0	0	0	0
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling								
ambulancepersoneel	23.543	0	23.543	0	0	0	0	0
Overige	126	0	126	0	0	0	0	0
Opdrachten	15.922	0	15.922	0	0	0	0	0
Risicoverevening	2.039	0	2.039	0	0	0	0	0
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	823	0	823	0	0	0	0	0
Medisch-specialistische zorg	7.695	0	7.695	0	0	0	0	0
Curatieve ggz	30	0	30	0	0	0	0	0
Eerste lijnszorg	102	0	102	0	0	0	0	0
Overige	5.233	0	5.233	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	10.858	0	10.858	0	0	0	0	0
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	10.858	0	10.858	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	5.010	0	5.010	0	0	0	0	0
SVB: Onverzekerden	3.942	0	3.942	0	0	0	0	0
Overige	1.068	0	1.068	0	0	0	0	0
Bijdragen aan andere begrotingshoofdstuk- ken	0	0	0	0	0	0	0	0
JenV: Bijdrage C2000	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten	123.295	0	123.295	0	0	0	0	0
Overige	123.295	0	123.295	0	0	0	0	0

Uitgaven

1. Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Medische producten

Zuurstofconcentratoren

Om behandeling in het ziekenhuis zo veel mogelijk te vermijden, worden maximaal 4.500 zuurstofconcentratoren aan veldpartijen ter beschikking gesteld om de behandeling van coronapatiënten in de thuissituatie te faciliteren. Het gaat om een bedrag van € 2,2 miljoen.

Garanties

Garanties geneesmiddelen

Voor de aankoop door marktpartijen van geneesmiddelen zijn door VWS, via het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen, garanties afgegeven. Enkele van deze garanties leiden nu tot uitbetaling, waarvoor een bedrag van € 0,35 miljoen nodig is.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele suppletoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. 1e en 2e NvW	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	1.193.132	- 48.758	1.144.374	- 95.102	- 95.409	- 95.412	- 95.413	- 95.413
Uitgaven	1.407.276	- 82.958	1.324.318	- 95.102	- 95.409	- 95.412	- 95.413	- 95.413
<i>waarvan juridisch verplicht (percentage)</i>								
1. Positie cliënt en transparantie van zorg	52.795	0	52.795	0	0	0	0	0
Subsidies	36.457	0	36.457	0	0	0	0	0
Patiënten- en gehandicaptenor- ganisaties	17.000	0	17.000	0	0	0	0	0
Transparantie van zorg	19.307	0	19.307	0	0	0	0	0
Overige	150	0	150	0	0	0	0	0
Opdrachten	8.689	0	8.689	0	0	0	0	0
Ondersteuning cliëntorganisaties	4.033	0	4.033	0	0	0	0	0
Transparantie van zorg	2.545	0	2.545	0	0	0	0	0
Overige	2.111	0	2.111	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	7.649	0	7.649	0	0	0	0	0
CIBG	7.649	0	7.649	0	0	0	0	0
2. Opleidingen, beroepenstruc- tuur en arbeidsmarkt	725.025	0	725.025	0	0	0	0	0
Subsidies	702.876	0	702.876	0	0	0	0	0
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	702.876	0	702.876	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	9.244	0	9.244	0	0	0	0	0
Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	9.244	0	9.244	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	12.905	0	12.905	0	0	0	0	0
CIBG	12.905	0	12.905	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	0	0	0	0	0	0	0	0
ZiNL	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Informatiebeleid	194.064	- 82.958	111.106	- 95.102	- 95.409	- 95.412	- 95.413	- 95.413
Subsidies	123.594	- 94.677	28.917	- 95.102	- 95.409	- 95.412	- 95.413	- 95.413
Informatiebeleid	16.444	0	16.444	0	0	0	0	0
Maatschappelijke diensttijd	94.677	- 94.677	0	- 95.102	- 95.409	- 95.412	- 95.413	- 95.413
Overige	12.473	0	12.473	0	0	0	0	0
Opdrachten	37.599	9.069	46.668	0	0	0	0	0
Informatiebeleid	28.685	9.069	28.685	0	0	0	0	0
Overige	8.914	0	8.914	0	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	32.871	2.650	35.521	0	0	0	0	0
Informatiebeleid	32.871	2.650	35.521	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
4. Inrichting Zorgstelsel	255.657	0	255.657	0	0	0	0	0
Subsidies	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma's Zorgstelsel	0	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	1.582	0	1.582	0	0	0	0	0
Programma's Zorgstelsel	1.027	0	1.027	0	0	0	0	0
Overige	555	0	555	0	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	254.075	0	254.075	0	0	0	0	0
CAK	112.456	0	112.456	0	0	0	0	0
NZa	63.547	0	63.547	0	0	0	0	0
Zorginstituut Nederland	74.722	0	74.722	0	0	0	0	0
CSZ	1.600	0	1.600	0	0	0	0	0
Overige	1.750	0	1.750	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0

	Vastgestelde begroting incl. 1e en 2e NvW	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Bijdragen aan andere begrotings- hoofdstukken	0	0	0	0	0	0	0	0
EZK: ACM	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0	0	0	0	0
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	179.735	0	179.735	0	0	0	0	0
Subsidies	3.582	0	3.582	0	0	0	0	0
Zorg en Welzijn	3.582	0	3.582	0	0	0	0	0
Bekostiging	171.852	0	171.852	0	0	0	0	0
Zorg en Welzijn	171.852	0	171.852	0	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	4.301	0	4.301	0	0	0	0	0
Overige	4.301	0	4.301	0	0	0	0	0
Ontvangsten	11.153	0	11.153	0	0	0	0	0
Wanbetalers en onverzekerden	0	0	0	0	0	0	0	0
Overige	11.153	0	11.153	0	0	0	0	0

Uitgaven

3. Informatiebeleid

Subsidies

Maatschappelijke Diensttijd

In het Coalitieakkoord is afgesproken dat de op de VWS-begroting opgenomen budgetten voor maatschappelijke diensttijd worden overgeheveld naar de begroting van het Ministerie van OCW. Met deze mutatie worden de programmakosten overgeheveld. De overheveling van de resterende budgetten voor de uitvoeringskosten volgen op een later moment.

Opdrachten/Bijdragen aan agentschappen

Informatiebeleid

Realisatie Digitale Oplossingen Covid-19

Er is een aanvullend budget nodig voor de communicatie, doorontwikkeling en het beheer van digitale oplossingen in het kader van corona, zoals de CoronaMelder, de CoronaCheck-app en de CoronaCheckscanner. Voor 2022 gaat het om € 29,4 miljoen. Van dit bedrag wordt € 11,7 miljoen ingezet voor zorgbreed beleid (artikel 4), bestaande uit € 9,1 miljoen opdrachtenbudget en € 2,6 miljoen voor bijdragen aan agentschappen. Naast budget op artikel 4 wordt € 17,6 miljoen beschikbaar gesteld voor personele en overige apparaatsuitgaven (artikel 10).

5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland

Bekostiging

Zorg en welzijn

Bij de tweede nota van wijziging 2022 is voor COVID-19-gerelateerde zorg binnen het Caribische deel van het Koninkrijk voor 2022 een aanvullend incidenteel uitgavenbudget van € 34,2 miljoen beschikbaar gesteld. De

hierbij behorende verplichtingenruimte wordt bij deze incidentele suppletoire begroting opgenomen.

4. Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Tabel 7 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Vastgestelde begroting incl. 1e en 2e NvW	Mutaties 4e ISB	Stand 4e ISB	Mutatie 2023	Mutatie 2024	Mutatie 2025	Mutatie 2026	Mutatie 2027
Verplichtingen	407.873	21.356	429.229	0	0	0	0	0
Uitgaven	451.100	23.552	474.652	0	0	0	0	0
Personele uitgaven	363.739	21.868	385.607	0	0	0	0	0
<i>waarvan eigen personeel</i>	314.637	1.194	315.831	0	0	0	0	0
<i>waarvan inhuur externen</i>	45.744	20.674	66.418	0	0	0	0	0
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	3.358	0	3.358	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven	87.361	1.684	89.045	0	0	0	0	0
<i>waarvan ICT</i>	12.424	2.038	14.462	0	0	0	0	0
<i>waarvan bijdrage aan SSO's</i>	49.504	6	49.510	0	0	0	0	0
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	25.433	- 360	25.073	0	0	0	0	0
Ontvangsten	8.594	0	8.594	0	0	0	0	0
Overige	8.594	0	8.594	0	0	0	0	0

Apparaatsuitgaven kerndepartement

Personele uitgaven kerndepartement

Realisatie Digitale Oplossingen Covid-19

Er is een aanvullend budget nodig voor de communicatie, doorontwikkeling en het beheer van digitale oplossingen in het kader van corona, zoals de CoronaMelder, de CoronaCheck-app en de CoronaCheckscanner. Voor 2022 gaat het om € 29,4 miljoen. Van dit bedrag wordt € 17,6 miljoen beschikbaar gesteld voor personeels- en overige apparaatsuitgaven (artikel 10). Naast budget op artikel 10 wordt € 11,7 miljoen ingezet voor zorgbreed beleid (artikel 4).

Overlopende posten van Programmadirectie Covid-19

Voor de betaling van facturen voor personele uitgaven van de programmadirectie Covid-19 die betrekking hebben op 2021, maar die in 2022 tot betaling komen, is een bedrag van € 5,9 miljoen gemoeid.

Verlenging garantie bestuurlijke aansprakelijkheid Stichting open NederlandProbleemstelling en rol van de overheid*1. Wat is het probleem dat aanleiding is geweest voor het beleid?*

Het kabinet werkt sinds het begin van de coronacrisis aan de bestrijding en beheersing van het virus en werkt tegelijkertijd aan mogelijkheden om de samenleving open te houden en de economie te ondersteunen. Het inzetten van toegangstesten is een instrument om onderdelen van de samenleving op een verantwoorde wijze te open te houden. Burgers met een testbewijs met een negatieve uitslag kunnen toegang krijgen tot bijvoorbeeld evenementen en activiteiten in economie, cultuur en sport. Hiervoor kunnen zij een corona(snel)test laten afnemen in een van de daarvoor bestemde teststraten. Het kabinet is van mening dat de inzet van het testbewijs een aanvullend instrument kan zijn om de samenleving op verantwoorde wijze, stap voor stap, eerder en ruimer te openen. Het kabinet heeft hiertoe een opdracht verleend aan de Stichting Open Nederland (SON) om de testcapaciteit voor toegangstesten te organiseren (Commissiebrief inzake Verzoek om informatie over de overeenkomst van het ministerie inzake sneltesten bij evenementen d.d. 14 april jl.).

2. Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?

De Staat heeft Stichting Open Nederland (SON) de opdracht gegeven om de testcapaciteit voor toegangstesten te organiseren. De Stichting is al langer bezig om voor haar bestuur de bestuurlijke aansprakelijkheid af te dekken middels een verzekering. Door de grote media-aandacht en een reeds gevoerd kort geding was het voor de Stichting moeilijk een verzekering te vinden. Inmiddels heeft de Stichting een verzekering gevonden die met terugwerkende kracht per 21 april 2021 ingaat. Deze verzekering dekt niet alles. VWS heeft daarom een garantie verstrekt met een plafond van € 2,5 miljoen voor mogelijke juridische kosten en claims die niet gedekt worden door de verzekering. Met de voortzetting van de werkzaamheden van de Stichting van 1 maart tot 2 november 2022 zodat de testcapaciteit van toegang wordt geborgd in deze periode is verzocht om verlenging van de garantstelling voor dezelfde periode (tot 1 november 2022). De Stichting heeft nogmaals dit comfort nodig om de leden van de raad van toezicht en de leden van het bestuur de zekerheid te kunnen bieden dat zij geen persoonlijke schade kunnen ondervinden van hun functie.

Het bovenstaande risico op juridische kosten en claims komt voort uit de opdracht die de Staat aan de Stichting heeft gegeven. Daarom rekent VWS het tot haar verantwoordelijkheid om dit ontstane risico en mogelijk probleem op te lossen. Daarnaast acht VWS het onwenselijk dat de (individuele) bestuursleden (waarmee tevens de leden van de RvT worden bedoeld) het risico lopen om persoonlijk schade te ondervinden van mogelijke claims die buiten hun schuld, zonder dat sprake is van grove schuld of opzet, zijn ontstaan, omdat dit mogelijk invloed kan hebben op de doelmatige uitvoering van de opdracht. Daarom wil VWS het bestuur en de Raad van Toezicht comfort bieden en deze garantie verstrekken.

3. Is het voorstel voor de risicoregeling:

a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of b) het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten? Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten.

De opdracht die de Stichting uitvoert voor VWS is er een die enerzijds gemoeid gaat met veel onzekerheden, maar die zich anderzijds ook voor een belangrijk deel afspeelt in een zeer competitieve markt. De Stichting heeft uitvoerig geprobeerd om de bestuurlijke aansprakelijkheid met een verzekering af te dekken. Hier zijn ze in geslaagd, maar daarbij zijn wel extra uitsluitingsgronden geformuleerd. Dit is mede het gevolg van de unieke opdracht met veel media-aandacht waarvan de impact door verzekeraars niet volledig kan worden ingeschat en het gegeven dat de Stichting reeds betrokken is geweest in een kort geding tegen het beleid van de Staat en de Stichting, aangespannen door marktpartijen. Weliswaar zijn de vorderingen van marktpartijen afgewezen en de rechter heeft de juistheid van het beleid bevestigd. Het afgeven van deze garantie ziet VWS als noodzakelijk – en meest geschikte instrument – om het bestuur en de Raad van Toezicht het benodigde comfort te bieden voor het uitvoeren van haar werkzaamheden.

Tot slot is door de onvoorspelbaarheid en het karakter van de opdracht die verstrekt is aan de Stichting Open Nederland, dit risico niet volledig door de markt te verzekeren.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

Gezien het karakter van deze noodmaatregel (de Stichting is opgericht ten behoeve van de beheersing van het coronavirus) is er geen gelegenheid risico's van andere risicoregelingen binnen de begroting te compenseren.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk?

a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Voor het afdekken van het risico staat VWS garant voor maximaal € 2,5 miljoen als de verzekering geheel of gedeeltelijk een claim niet zou dekken. Dit is gelijk aan de gemiddelde dekking van een verzekering voor bestuurlijke aansprakelijkheid.

b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?

De verzekering van de Stichting dekt 100% van mogelijke claims tot een maximum van € 2,5 miljoen per jaar waarbij de verzekering handelen of nalaten van de bestuurders/leden van de Raad van Toezicht van de Stichting per 21 april 2021 dekt, ingaat voor de duur van 12 maanden en 12 maanden uitlooptdekking biedt. De verzekering wordt, met de voortzetting van de werkzaamheden van de Stichting tot 1 november 2022 met VWS, verlengd tot 1 januari 2023.

In het geval een claim wordt ingesteld tegen zowel de overheid als tegen een bestuurder van verzekeringnemer, dan zal de overheid de verweer kosten die gerelateerd zijn aan deze claim vergoeden. Het garantiëplafond

bedraagt € 2,5 miljoen. Dit bedrag blijft gelijk ten opzichte van de vorige garantiestelling omdat het risico en omvang gelijk wordt geschaard. Het betreft in de verlenging van de garantie puur de mogelijkheid om langer garant te kunnen staan en het risico voor de Stichting en zijn bestuursraadleden te mitigeren.

c. Wat is de inschatting van het risico voor het Rijk in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

VWS heeft met de Stichting afspraken gemaakt dat zij conform wet- en regelgeving moeten handelen. Daarnaast vindt wekelijks overleg plaats over de voortgang van de activiteiten van de Stichting en belangrijke besluiten, bijvoorbeeld aanbestedingen die direct verband houden met de testcapaciteit, worden tevoren afgestemd met VWS als opdrachtgever. De Stichting heeft haar processen professioneel ingericht en het risico dat als gevolg van het handelen namens de Stichting personen succesvol kunnen worden aangesproken lijkt klein.

Wel is het zo dat er veel (media) aandacht is voor het beleid van de Staat rond testen en in relatie tot de Stichting voor toegangstesten.

Stichting Open Nederland heeft het gros van de aanbestedingen ondertussen uitgezet en afgewikkeld door contractering van de partij(en) die zich succesvol heeft/hebben ingeschreven. Zoals bekend is er naar aanleiding van de eerste markttuitvraag door de Stichting (een zogenaamde Open House), een kortgedingprocedure gevoerd door een 30-tal marktpartijen. De zogenaamde open house kwalificeert ook als een aanbesteding. De vorderingen in kort geding zijn allemaal afgewezen en de voorzieningenrechter heeft vastgesteld dat de door de Stichting in de markt gezette spelregels valide en gelegitimeerd zijn. Er is geen hoger beroep ingesteld en een aantal van die marktpartijen heeft zich vervolgens ingeschreven als testaanbieder van de Stichting. Naar aanleiding van de tweede markttuitvraag is er geen enkel bezwaar uit de markt gekomen.

Het ligt niet voor de hand te denken dat er nog claims jegens het bestuur/(beoogd) RvT zullen volgen naar aanleiding van aanbestedingen van de Stichting. De Stichting heeft de aanbesteding voor de XL-straten afgerond. Dit was een Europese aanbesteding die via een spoedprocedure in de markt is gezet. Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat tijdens de Alcatel-termijn een partij aan wie de aanbesteding niet voorlopig is gegund in bezwaar zal gaan, dat is niet ongebruikelijk bij aanbestedingen in Nederland. Dat betekent echter niet dat een dergelijke procedure kwalificeert als een claim jegens het bestuur en/of (toekomstig) Raad van Toezicht met betrekking tot een aanbesteding van de Stichting. De inschatting dat dergelijke claims zich al dan niet succesvol zullen materialiseren wordt door de Stichting en door VWS als zeer klein ingeschat.

Met de voortzetting van de werkzaamheden van de Stichting in de maanden maart tot november 2022 zijn er geen verdere bezwaren uit de markt te verwachten. De voortzetting van de Stichting en beschikbaarheid van testcapaciteit is inmiddels voorzien. Tevens is de periode waarop de opdracht en daarmee de dekking van de garantie toeziet beperkt (tot 1 november 2022).

6. Welke risico-beheersende en risico-mitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren? Heeft de budgettaire verantwoordelijke Minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

Er vinden wekelijks voortgangsgesprekken met de Stichting plaats op meerdere niveaus. VWS is dus als opdrachtgever goed op de hoogte van de situatie rondom de Stichting en VWS wordt ook geïnformeerd over de inkoopprocedures die de Stichting uitvoert. Indien er vragen worden gesteld door media en/of bezwaren worden ingediend door partijen dan wordt VWS daar ook zo snel mogelijk over geïnformeerd. De komende maanden zal het contact geïntensiveerd worden, omdat de werkzaamheden van de Stichting door VWS (Dienst Testen) worden overgenomen. Voor een goede transitie van werkzaamheden zullen VWS en de Stichting nauw optrekken de komende maanden.

Daarnaast heeft de Stichting ook interne procedures vastgelegd in haar statuten en er is een Raad van Toezicht ingesteld.

De claims die door de verzekering worden uitgesloten, behalve die waarvan een rechter of arbiter bepaalt dat deze de schade opzettelijk of bewust roekeloos handelen zijn veroorzaakt, worden door de (verlenging van de) garantie gedekt.

7. Bij complexe risico's: hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risico-beheersende en risico-mitigerende maatregelen van Rijk?

De Stichting heeft een verzekeringsmakelaar in de hand genomen om de verzekeringsdekking te regelen. Daaruit is uiteindelijk de genoemde dekking uit voort gekomen.

De € 2,5 miljoen dekking waarvoor VWS garant wil staan, voor het geval een claim onder de uitsluitingscriteria valt, is vergelijkbaar met een gemiddelde dekking voor een bestuursaansprakelijkheidsverzekering.

Vormgeving

8. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

VWS vraagt geen premie gezien de aard van de garantieregeling.

9. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

De huidige garantie wordt verlengd tot 1 november 2022 op artikel 1 van de begroting van VWS.

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

Omdat claims mogelijk nog na het aflopen van de opdracht kunnen worden ingediend en het onduidelijk is op welke termijn dat zal gebeuren, wil VWS de leden van het bestuur en de Raad van Toezicht het comfort bieden ook na het aflopen van de opdracht. Conform de vorige keer wordt hier 5 jaar voor genomen.

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Er zijn geen uitvoeringskosten.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant evaluatie en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd?

De evaluatie zal meelopen in de reguliere verantwoordingscyclus van VWS.